

5.7.2006

Dnro 2281/2/04

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Håkan Stoor

VIIVÄSTYS YKSITYISIÄ TERVEYDENHUOLTOPALVELUITA KOSKEVAN LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELYSSÄ

1 KANTELU

Yhtiö arvosteli kirjeessään 1.8.2004 lääninhallituksen menettelyä. Yhtiön mukaan lääninhallitus oli antanut 16.12.2003 tekemänsä päätöksen virheellisesti tiedoksi, kun päätös oli annettu yhtiölle tiedoksi kirjeellä ilman saantitodistusta. Lisäksi yhtiö arvosteli lääninhallitusta viivytystä, koska lääninhallitus oli käsitellyt yhtiön lupahakemusta noin kaksi ja puoli vuotta.

---

3 RATKAISU

Katson lääninhallituksen sosiaali- ja terveystieteiden osaston menetelleen lainvastaisesti siinä, että se ei ole käsitellyt yhtiön lupa-asiaa perustuslain 21 §:n mukaisesti ilman aiheetonta viivytystä. Tämän vuoksi annan sosiaali- ja terveystieteiden osastolle huomautuksen.

Totean myös, että sosiaali- ja terveystieteiden osaston menettely tapahtuma-aikaan voimassa olleen tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain (232/1966) vastaisesti, kun se antoi 16.12.2004 tekemänsä päätöksen yhtiölle tiedoksi tavallisella kirjeellä. Tältä osin ilmoitan osastolle tiedoksi käsitykseni siitä, että se on menetellyt lainvastaisesti.

4 PERUSTELUT

4.1 Lupahakemuksen käsittelyaika

Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:ssä säädetään oikeusturvasta ja hyvästä hallinnosta. Säännöksen mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Nykyään asiasta säädetään myös 1.1.2004 voimaan tulleen hallintolain (434/2003) 23 §:ssä.

Perustuslain 18 §:ssä säädetään oikeudesta työhön ja elinkeinovapauteen. Säännöksen mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien toteutuminen.

Sosiaali- ja terveysosaston selvitys

Yhtiö haki 19.6.2001 ja 1.7.2001 muutosta lääninhallituksen aikaisemmin myöntämään yksityisten terveydenhuoltopalveluiden tuottamista koskevaan lupaan (silmälääkäripalvelut). Uusi lupahakemus koski vastaanottoaikkakuntien laajentamista koko läänin alueelle (193 kuntaa). Aikaisempi lupa oli koskenut 70 paikkakuntaa. Lisäksi yhtiö haki 15.1.2002 lupaa vastaanottotilana käytetyn silmälääkäriauton tilapäisestä käytöstä majoitustilana.

Sosiaali- ja terveysosasto antoi ratkaisunsa edellä mainittuihin hakemuksiin 16.12.2003. Päätöksessä hyväksyttiin vastaanottoaikkakojen lukumäärän lisääminen yhtiön hakemuksen mukaisesti. Päätöksen mukaan lääninhallitukselle tulee kuitenkin toimittaa etukäteen tieto silmälääkäriauton vastaanottoaikoista. Lisäksi määrättiin, että silmälääkäriauton vastaanottoaikoja ei saa käyttää asuintiloina. Viimeksi mainittujen lupaehtojen osalta yhtiö valitti päätöksessä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka 1.9.2005 hylkäsi yhtiön valituksen.

Osasto on selvityksessään esittänyt, että hakemuksen käsittelyn pitkittyminen johtui asian erikoisluonteesta ja "lääninkohtaisten" lupien käsittelemisestä koskevista tekijöistä. Tästä asiasta lääninhallitus on antanut uudet ohjeet 9.9.2003.

Osasto esittää myös, että lääninhallituksen eri osastojen viranhaltijoiden vaihtuminen on hidastanut asian käsittelyä. Asiassa jouduttiin myös pyytämään yhtiöltä lisäselvitystä 14.1.2002, joka saatiin 8.2.2002. Niin ikään asian selvittämistä hidasti se, että yhtiön terveydenhuollon palveluista vastaavaan johtajaan oli vaikea saada yhteyttä.

Arviointi

Lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosaston lääninlääkäriltä saadun tiedon mukaan yksityisiä terveydenhuoltopalveluja koskevien lupa-asioiden normaali käsittelyaika on muutama kuukausi. Käsittelyajan mukaan kahden ja puolen vuoden käsittelyaika tällaisessa lupa-asiassa on pidettävä kohtuuttoman pitkänä. On otettava huomioon, että viivytys vaikeuttaa hakijayhtiössä toimivien henkilöiden edellä mainittujen perusoikeuksien toteutumista (oikeus oikeusturvaan ja hyvään hallintoon sekä työhön ja elinkeinovapauteen).

Vaikka on selvää, että yhtiön toiminnan erikoisluonne on vaatinut tavallista enemmän selvittelyä, sosiaali- ja terveysosasto ei mielestäni ole selvityksessään esittänyt poikkeuksellisen pitkälle käsittelyajalle hyväksyttävää syytä. Mainitsemansa lisäselvityksen osasto on saanut viivymättä alkuvuonna 2002.

Asiassa ei ole esitetty seikkoja, jotka tukisivat sitä, että yhtiön terveydenhuollon palveluista vastaavaan johtajaan ei olisi saatu yhteyttä nyt kyseessä olevan lupa-asian käsittelyn aikana.

Mitä tulee sosiaali- ja terveystieteiden esittämiin organisatorisiin tekijöihin, totean, että viranomaisen on järjestettävä työnsä siten, että työnjakokysymykset ja henkilökunnassa tapahtuvat muutokset eivät merkittävästi vaikuta asioiden käsittelyyn.

Edellä kerrotun perustella katson, että yhtiön lupa-asian käsittely on viivästynyt aiheettomasti. Asiassa ei kuitenkaan ole viitteitä siitä, että viivästys olisi ollut tahallista.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain (197/2002) 10 §:ssä säädetään, että jos oikeusasiamies laillisuusvalvontaansa kuuluvassa asiassa katsoo, että valvottava on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, mutta harkitsee, ettei syytteen nostaminen tai asian saattaminen kurinpitomenettelyyn ole kuitenkaan tarpeen, hän voi antaa valvottavalle huomautuksen vastaisen varalle.

Edellä kerrotun perustella annan lääninhallituksen sosiaali- ja terveystieteiden huomautuksen aiheettomasta viivästyksestä yhtiön lupa-asian käsittelyssä.

4.2

Päätöksen tiedoksi

Tapausaikaan oli voimassa laki tiedoksiannosta hallintoasioissa (232/1966). Lain 8 §:n mukaan muutoksenhakukelpoiset päätökset oli annettava tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttäen tai haastetiedoksiannolla. Tiedoksiannossa tavallisella kirjeellä oli siten virhe, minkä sosiaali- ja terveystieteidenkin myöntää selvityksessään.

Osaston selvityksestä ilmenevillä perusteilla menettely ei kuitenkaan ole vaarantanut yhtiön oikeutta hakea muutosta päätökseen. Uuden hallintolain (434/2003) mukaan saantitodistusmenettelyä ei enää tarvitse käyttää nyt kyseessä olevissa tapauksissa. Tämän vuoksi katson, että asia ei enää anna minulle aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että ilmoitan sosiaali- ja terveystieteiden tiedoksi käsitykseni siitä, että se on menetellyt lainvastaisesti.

5

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan lääninhallituksen sosiaali- ja terveystieteiden huomautuksen vastaisen varalle edellä kohdassa 3 ja 4.1 selostetusta lainvastaisesta menettelystä. Lisäksi ilmoitan sille tiedoksi käsitykseni siitä, että se on menetellyt lainvastaisesti myös edellä kohdassa 3 ja 4.2 selostetulla tavalla. Tässä tarkoituksessa lähetän osastolle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

- - -